U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Kaniové a soudců JUDr. Marie Žiškové a JUDr. Filipa Dienstbiera v právní věci žalobkyně: **T. X. P.**, zastoupena Mgr. Sylvou Šiškeovou, advokátkou se sídlem Jakubské nám. 4, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 9. 2017, č. j. OAM-207/ZA-ZA11-HA10-2017, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 23. 5. 2018, č. j. 33 Az 14/2017 – 38,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Ustanovené advokátce Mgr. Sylvě Šiškeové se přiznává odměna za zastupování ve výši 6.800 Kč, která jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalovaný vydal dne 20. 9. 2017 rozhodnutí, kterým žalobkyni neudělil mezinárodní ochranu podle § 12, § 13 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, a rozhodl o nemožnosti udělení doplňkové ochrany pro existenci důvodů podle § 15a tohoto zákona (tzv. vylučující klauzule). Žalobkyně se totiž dopustila vážného zločinu, neboť byla pravomocně odsouzena za úmyslné spáchání zvlášť závažného zločinu nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy ve velkém rozsahu, za což jí byl uložen nepodmíněný trest odnětí svobody na dobu 8 roků. Tohoto trestného činu se dopustila jako člen organizované skupiny, konkrétně prodala 57 gramů metamfetaminu, přičemž v rámci organizované skupiny metamfetamin převážela, část sama prodávala odběratelům či dalším distributorům a také jej se svým synem (rovněž členem organizované skupiny) připravovala k distribuci.

[2] Žalobkyně podala proti tomuto rozhodnutí žalobu, ve které zpochybnila, že se dopustila vážného zločinu ve smyslu § 15a odst. 1 písm. b) zákona o azylu. Krajský soud neshledal žalobu důvodnou a zamítl ji.

[3] Žalobkyně (stěžovatelka) napadla rozsudek krajského soudu kasační stížností z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s."), a navrhla, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek i jemu předcházející rozhodnutí žalovaného a vrátil věc žalovanému k dalšímu řízení.

[4] Přijatelnost kasační stížnosti odůvodnila stěžovatelka tím, že Nejvyšší správní soud se ve své judikatuře doposud nezabýval otázkou, jaký má vliv neudělení trestu vyhoštění v trestním řízení na aplikaci vylučující klauzule podle § 15a zákona o azylu, resp. čl. 17 odst. 1 písm. b) směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU ze dne 13. prosince 2011 o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytnuté ochrany (dále též „kvalifikační směrnice"), a to za situace, kdy jsou správní orgány, resp. soudy, vázány výroky rozhodnutí v trestních věcech. V její situaci je totiž velmi podstatný fakt, že usnesením Vrchního soudu v Olomouci bylo částečně zrušeno rozhodnutí Krajského soudu v Brně v její trestní věci ve výroku o původně uděleném trestu vyhoštění. Stěžovatelce tak vzniklo legitimní očekávání možnosti dalšího vstupu na území České republiky. Vzhledem k tomu, že se s touto otázkou nevypořádal žalovaný ani krajský soud, je klíčové, aby k ní zaujal stanovisko Nejvyšší správní soud.

[5] Jádro kasační argumentace se týká nezákonné aplikace vylučující klauzule stanovené v § 15a zákona o azylu. Rozhodnutí podle tohoto ustanovení nebylo možné vydat v situaci, kdy byl stěžovatelce v trestním řízení zrušen trest vyhoštění a navíc byly na její straně dány jiné podstatné okolnosti svědčící ve prospěch nepoužití tohoto ustanovení. Skutek stěžovatelky, za který byla odsouzena, se nachází na pomezí první a druhé kategorie zločinů vymezených G. S. Goodwin-Gillem; nicméně, i kdyby spadal do první kategorie, měl se žalovaný a následně krajský soud vypořádat s polehčujícími okolnostmi, kterými je např. skutečnost, že stěžovatelka v České republice pečuje o osmiletou vnučku, která zde má trvalý pobyt, nepříznivý zdravotní stav stěžovatelky, její sociální i rodinné vazby. Mělo být též zohledněno, že se jednalo o její první překročení zákona, před nímž žila řádným životem, a stejně tak míra, s jakou se stěžovatelka podílela na trestné činnosti i fakt, že byla díky dobrému chování podmínečně propuštěna z výkonu trestu odnětí svobody. Sám krajský soud v napadeném rozsudku uvedl, že žalovaný mohl být, pokud jde o posouzení polehčujících okolností, důslednější. Napadený rozsudek je v tomto ohledu nepřezkoumatelný, neboť krajský soud namísto svých vlastních stanovisek obecně odkázal na odůvodnění rozhodnutí žalovaného a dostatečně se nezabýval všemi žalobními tvrzeními. Pokud by pak trestný čin spadal do kategorie druhé, byly by podmínky jeho posouzení ještě přísnější, a jako relevantní by pro účely azylového řízení mohl být daný skutek pouze v situaci, kdy by se na straně stěžovatelky vyskytly přitěžující okolnosti, které však v posuzované věci dány nejsou.

[6] Žalovaný i krajský soud měli zohlednit i další relevantní okolnosti případu, jako např. fakt, že je stěžovatelka vdovou, její manžel zemřel ve Vietnamu za nejasných okolností, a stěžovatelce bylo jeho úmrtí kladeno za vinu, v souvislosti s čímž jí hrozí trest smrti. Stěžovatelka se tak obává návratu do země jednak z důvodu agresivity příbuzných z manželovy strany a rovněž proto, že jí státní orgány v zemi původu nejsou schopny poskytnout ochranu. Je proto dán důvod pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu. Stěžovatelka žije v České republice se synovcem a stará se o vlastní osmiletou vnučku, která zde má trvalý pobyt. Je zaměstnána jako uklízečka, trpí zdravotními problémy, je zde pod trvalým lékařským dohledem. Má zde dlouhodobý partnerský vztah s občanem Rakouské republiky. Její vazby na Českou republiku jsou proto natolik intenzivní, že nebylo možné aplikovat § 15a zákona o azylu.

[7] Žalovaný ve svém vyjádření navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

II. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[8] Nejvyšší správní soud při posuzování kasační stížnosti hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení. Dospěl k závěru, že kasační stížnost má požadované náležitosti a je projednatelná. Jedná se však o věc mezinárodní ochrany, a proto se podle § 104a s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje zájmy stěžovatelky. Není-li tomu tak, Nejvyšší správní soud kasační stížnost odmítne jako nepřijatelnou.

[9] Institut nepřijatelnosti a jeho dopady do soudního řízení správního Nejvyšší správní soud podrobně vyložil v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 – 39, č. 933/2006 Sb. NSS, v němž interpretoval neurčitý právní pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“. O přijatelnou kasační stížnost se dle tohoto rozhodnutí může jednat v následujících typových případech: 1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; 2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; 3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon; 4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které by mohlo mít dopad do hmotně právního postavení stěžovatele.

[10] Stěžovatelka spatřuje přijatelnost kasační stížnosti v tom, že se Nejvyšší správní soud doposud nezabýval otázkou, jaký má vliv neudělení trestu vyhoštění v trestním řízení na aplikaci vylučující klauzule podle § 15a zákona o azylu.

[11] Stěžovatelce lze přisvědčit, že krajský soud ani žalovaný se s touto otázkou nijak nevypořádali, je ovšem třeba zdůraznit, že stěžovatelka ji v průběhu správního řízení ani řízení o žalobě nevznesla. V řízení o kasační stížnosti je proto tato námitka nepřípustná (viz § 104 odst. 4 s. ř. s.). Nejednalo se přitom o otázku, kterou by se měl správní orgán či soud zabývat z úřední povinnosti. Nadto skutečnost, že trestní soud stěžovatelce neuložil trest vyhoštění (resp. jí byl tento trest zrušen odvolacím soudem), nelze chápat tak, že by stěžovatelce v budoucnu mohla být udělena některá z forem mezinárodní ochrany, resp. že by následně správní orgán nemohl rozhodnout o jejím správním vyhoštění (rozdílem mezi

povahou správního vyhoštění a trestného vyhoštění se již NSS v judikatuře opakovaně zabýval, viz např. rozsudek ze dne 14. 7. 2005, č. j. 5 Azs 94/2005 - 52, č. 1164/2007 Sb. NSS). Nejvyšší správní soud se tak se stěžovatelkou tvrzeným důvodem přijatelnosti kasační stížnosti neztotožnil.

[12] Soud se dále zabýval namítanou nepřezkoumatelností napadeného rozsudku. Vlastní přezkum rozhodnutí krajského soudu je totiž možný pouze za předpokladu, že splňuje kritéria přezkoumatelnosti, tedy, že se jedná o rozhodnutí srozumitelné, které je opřeno o dostatek relevantních důvodů. Nepřezkoumatelnost rozhodnutí je natolik závažnou vadou, že k ní soud přihlíží i bez námitky, z úřední povinnosti (§ 109 odst. 4 s. ř. s.).

[13] Napadený rozsudek uvedená kritéria splňuje. Krajský soud se dostatečně vypořádal s žalobní argumentací, která spočívala výhradně v nesprávné aplikaci vylučující klauzule dle § 15a odst. 1 písm. b) zákona o azylu.

[14] Výkladem pojmu „vážný zločin“ ve smyslu tohoto ustanovení zákona o azylu se Nejvyšší správní soud již ve své judikatuře opakovaně zabýval. Zdůraznil, že je třeba, aby správní orgán vedle kvalifikace činu z hlediska terminologie vnitrostátního trestního práva, posoudil závažnost zločinu ve světle všech polehčujících a přitěžujících okolností, a rovněž všech dalších relevantních subjektivních nebo objektivních okolností, ať již nastaly před předmětným činem nebo po něm (srov. rozsudky ze dne 1. 2. 2017, č. j. 6 Azs 309/2016 – 28, nebo ze dne 3. 8. 2016, č. j. 3 Azs 82/2016 – 29). V souladu s těmito závěry žalovaný i krajský soud vyhodnotili, že pokud stěžovatelka spáchala zvlášť závažný zločin nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy ve velkém rozsahu ve smyslu § 283 odst. 1, odst. 2 písm. a), odst. 3 písm. b) a c) trestního zákoníku, za což jí byl uložen nepodmíněný trest odnětí svobody na 8 roků, dopustila se vážného zločinu ve smyslu uvedeného ustanovení zákona o azylu. Z napadených rozhodnutí je zřejmé, že správní orgán ani soud nevycházely pouze z kvalifikace tohoto skutku v trestním řízení, ale obecně tento skutek posoudily s ohledem na to, že závažnost tzv. drogové kriminality je dána závažností svého dopadu a mírou devastačního účinku na psychické i fyzické zdraví konzumentů, ale i celkově na společnost, pokud užívání drog patří k sociálně patologickým jevům s nejvýraznějšími negativními účinky. Tento závěr taktéž odpovídá judikatuře Nejvyššího správního soudu (k tomu srov. např. usnesení ze dne 18. 7. 2018, č. j. 6 Azs 108/2018 – 28).

[15] Odůvodnění napadeného rozsudku je dostatečné i v ohledu vypořádání se s polehčujícími okolnostmi případu stěžovatelky. Krajský soud konstatoval, že neopomíjí skutečnost, že stěžovatelka působila v organizované skupině až od roku 2012, před tím nebyla trestně stíhána, ke svému jednání se v zásadě doznala a byl jí uložen trest odnětí svobody na spodní hranici zákonem stanovené sazby, přičemž byla z jeho výkonu podmínečně propuštěna. S ohledem na povahu dané formy organizované trestné činnosti však krajský soud její prokázanou trestnou činnost považoval za spáchání vážného zločinu dle § 15 odst. 1 písm. b) zákona o azylu ve spojení s čl. 17 odst. 1 písm. b) kvalifikační směrnice. Krajský soud zároveň vytkl žalovanému, že se polehčujícími okolnostmi dostatečně nezabýval, nicméně na výsledek jeho posouzení to dle soudu nemělo vliv.

[16] Krajský soud nemohl v napadeném rozsudku zohlednit obavy stěžovatelky související s jejím návratem do vlasti, neboť je stěžovatelka nezahrnula do své žalobní argumentace. Těmito skutečnostmi se však dostatečně zabýval žalovaný v napadeném rozhodnutí, kde uvedl, že ve Vietnamu je dostupná léčba stěžovatelčiných onemocnění, zdravotnictví je zde na dostatečné úrovni a stěžovatelka proto bude moci pokračovat ve své léčbě i po návratu do vlasti. Možnými důvody pro udělení doplňkové ochrany se podrobně nezabýval, neboť aplikoval vylučující klauzuli dle § 15a odst. 1 písm. b) zákona o azylu (srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 7. 9. 2010, č, j. 4 Azs 60/2007 - 119).

[17] Vzhledem k výše uvedenému Nejvyšší správní soud uzavírá, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje zájmy stěžovatelky, a proto není důvod pro její přijetí k věcnému projednání. Posuzovaná věc se netýká otázek, které dosud nebyly řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu, ani těch, které jsou řešeny rozdílně, stejně tak nebyl shledán důvod k judikaturnímu odklonu. Kasační soud neshledal zásadní pochybení krajského soudu, ať už v nerespektování soudní judikatury, nebo ve formě hrubého pochybení při výkladu práva. Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost podle § 104a s. ř. s. odmítl pro nepřijatelnost.

[18] Výrok o náhradě nákladů řízení se při odmítnutí kasační stížnosti opírá o § 60 odst. 3, větu první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s., podle nichž žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, pokud byla kasační stížnost odmítnuta.

[19] Stěžovatelce byla usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 7. 2018, č. j. 1 Azs 225/2018 - 20, ustanovena zástupkyní advokátka Mgr. Sylva Šiškeová. V takovém případě platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 9 ve spojení s § 120 s. ř. s.). Soud určil odměnu advokátky částkou 2 x 3.100 Kč za dva úkony právní služby (příprava a převzetí zastoupení, podání kasační stížnosti) a dále částkou 2 x 300 Kč, která představuje paušální náhradu hotových výdajů v souladu s § 7, § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. d) a § 13 odst. 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif). Výše odměny tedy činí celkem 6.800 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě šedesáti dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 3. října 2018

JUDr. Lenka Kaniová
předsedkyně senátu